

УДК 32.019(477)

К.Ю. Одарченко

ТЕОРЕТИЧНО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР ВНУТРІШНЬОПАРТІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ НА ТЛІ СОЦІАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ВЗАЄМОДІЇ В УКРАЇНІ

У статті розглядаються теоретично-практичний вимір внутрішньопартійної комунікації на тлі соціальної моделі взаємодії в Україні. Крім того, в статті міститься теоретичний огляд специфіки організаційного розвитку політичних партій по М. Веберу.

Акцентовано увагу, що політична партія є тим інститутом політичної системи, який акумулює та виражає політичні інтереси тих чи інших суб'єктів політики, що спрямовані на здобуття або утримання державної влади крізь призму їх ідеологічних засад. Проте в Україні зважаючи на двадцятип'ятирічний ювілей державної незалежності, майже століття функціонування в радянському політичному алгоритмі та ще давнішим але тривалим бездержавним періодам і не системним практикам створення демократичних організацій та партій маємо проблематику з організаційним розвитком сучасних політичних партій.

Визначено, що в контексті внутрішньопартійної комунікації українські політичні партії знаходяться на низькій позиції росту. Відповідно, в своїй більшості, вони лишається патрон-клієнтелістськими політичними організаціями з демократичним фасадом та церемоніальними атрибутами.

Ключові слова: внутрішньопартійна організація, внутрішньопартійна демократія, організаційна структура.

Загально відомо, що політичну партію у політичній системі суспільства, політична наука вважає важливим та необхідним елементом здобуття, використання і здійснення політичної влади. В теоретично-політологічному контексті, політична партія є тим інститутом політичної системи, який акумулює та виражає політичні інтереси тих чи інших суб'єктів політики, що спрямовані на здобуття або утримання державної влади крізь призму їх ідеологічних засад [3].

Втім, строката політична реальність диктує свої «правила гри», які публічно можна узагальнити, як наявність юридичної можливості створювати політичні партії, не означає, що з організаційної, комунікаційної, ієрархічної, виборчої точки зору вони будуть ефективними механізмами реалізації політичних інтересів громадян держави. В Україні зважаючи на двадцятип'ятирічний ювілей державної незалежності, майже століття функціонування в радянському політичному алгоритмі та ще давнішим але тривалим бездержавним періодам і не системним практикам створення демократичних організацій та партій маємо проблематику з організаційним розвитком сучасних політичних партій. Керуючись категоріальною методологією українського вченого Ю. Мацієвського, ми вважаємо, що в контексті внутрішньопартійної комунікації українські політичні партії знаходяться на низькій позиції росту. Відповідно, в своїй більшості, вони лишається патрон-клієнтелістськими політичними організаціями з демократичним фасадом та церемоніальними атрибутами, до яких можна віднести демократичні політичну програму, устав, систему членських внесків, яскраві багатолюдні партійні з'їзди, тощо. Виходячи з вище вказаного, проблематикою нашої наукової розвідки є з'ясування специфіки організаційного розвитку політичних партій в Україні, з точки теоретично-наукових розвідок про партійну організацію, їхню сутність і відповідний практичний досвід уможливлення демократизації їх організації через

призму закону. Окремим завданням є аналіз оптимальної соціальної моделі взаємодії в Україні, де політичні партії займають одне з вирішальних ролей.

Вітчизняний партолог, Ю. Шведа, цілком правий, коли стверджує, що досліджуючи політичні партії через ретроперспективу розвитку політичної думки і державно-правових вчень, необхідно чітко усвідомлювати існуючу різницю між сучасними політичними партіями і їх історичними прототипами [8].

В першій половині ХХ століття, окрім фундаментального внеску М. Дюверже в дослідження політичних партій, виокремити варто й інше партологічне дослідження. Німецький вчений, політолог, Макс Вебер (1864-1920) в роботі «Політика як покликання і професія» (1918) виокремив три етапи утворення партії як виду організації в історичній перспективі, в філогенезі. Так, на першому етапі вони представляли собою лише свиту аристократії, тобто фактично кліку, з патрон-клієнтськими відносинами, всі члени якої були орієнтовані на лідера-господаря ресурсів. Цей етап тривав досить довго, і в кінці ХVІІІ в. партії представляли собою не стільки свиту аристократії, скільки партії шанованих людей, які і вершили всі справи по висуненню і обранню кандидатів на місцях [1].

На другому етапі, з розвитком виборчого процесу і збільшенням кількості обраних посад, духовенство, вчителі, лікарі, адвокати, аптекарі, заможні сільські господарі, тобто всі, хто вважав себе освіченими і діловими людьми або джентльменами, «утворювались спочатку нерегулярні політичні союзи і клуби, найбільше - локальні політичні клуби. М. Вебер стверджував, що «згуртованість забезпечують тільки парламентарії; вирішальну роль при висуненні кандидатів у вожді грають люди, шановні на місцях. Програми виникають частково з агітаційних закликів кандидатів, частково в зв'язку зі з'їздами шанованих громадян або рішеннями парламентських партій» [1].

Нарешті, на третьому етапі партійного філогенезу утворилися постійні зв'язки між керівництвом в столиці і мережею локальних союзів і клубів, зв'язку яких тримає в своїх руках партійне керівництво, яке перебуває вже не в парламенті, а в штаб-квартирі партії. З'явилися електоральні агенти - люди, професійно організують виборчі кампанії, виник постійний партійний апарат, партійні чиновники, які отримують заробітну плату з партійної каси. Для постійного поповнення цієї каси довелося ввести членські внески. Партія з мережі локальних партійних клубів і спілок перетворилася в сучасне політичне підприємство, в партійну машину [1].

При дослідженні політичного простору, в рамках якого діють політичні партії, деякі дослідники застосовують компаративний підхід, що має бути орієнтований на виявлення якісних характеристик внутрішньопартійних комунікацій [6, с. 36]. Індивідуальна свобода політичних партій визначає більшою мірою їх внутрішньопартійні комунікації, які проявляються у формуванні партійного бюджету, вибори керівництва, проведенням праймеріз (внутрішньопартійного голосування) з метою подальшої демократизації внутрішньопартійного життя, підвищення відкритості та змагальності процесу кадрового відбору на виборні посади, підтримці відносин партійної бюрократії і рядових членів, сплаті або відмові від сплати членських внесків та ін. [5, с. 300].

Як стверджує український вчений О. Шиманова, внутрішньопартійна комунікація - це різновид партійної комунікації, що передбачає рух інформації всередині політичної партії між елементами її організаційної структури, і включає такі напрямки: всередині партійного осередку, між партійними осередками одного рівня (горизонтальна комунікація), між партійними осередками різної субординації (вертикальна комунікація) [9, с. 180]. До чинників, що справляють визначальний вплив на формування внутрішньопартійної комунікації необхідно віднести організаційну структуру партії; внутрішньопартійну демократію; статут і програму партії. Як опосередкований приклад,

український політичний дослідник Р. Шляхтич у своєму дис.дослідженні «Протистояння ОУН(Б), УПА та радянської влади на території Західної України у повоєнний час (1945 - сер. 1950-х рр.)» зазначає, що мережа українського підпілля та структура радянської влади як раз будувалися за горизонтальним і вертикальним напрямками та передбачала охоплення всіх сфер життя населення західноукраїнського регіону [10]. Як демонструє нам історична хроніка, результатом, що «упівське» підпілля поєднувало в собі взаємодоповненість і субординацію горизонтального та вертикальних напрямків є довготривалі політичної, військової, пропагандистської діяльності УПА та її відносної, але все ж таки організаційної стабільності. Безумовно не можна повноцінно обожнювати умови формування сучасних українських політичних партій та військово-політичної організації «УПА» в першій половині. Але організаційні алгоритми функціонування УПА демонструють, як можна протидіяти політичному режимові коли ти маєш права на жодні легальні засоби впливу на нього, на противагу діючими партіям, які вже зараз якщо подолають прохідний бар'єр до парламенту можуть претендувати на державне фінансування своїх політичних партій. Що в свою чергу опосередковано але суттєво впливає на характер внутрішньої організаційної будови партії.

Добре розвинена, точно визначена організаційна структура партії відіграє важливу роль, як у політичному житті, так і в успішному переході до демократії. Але політичні партії повинні самі бути демократичними для того, щоб сприяти її становленню. Якщо партії не мають демократичного досвіду та поваги до цінностей демократії, то вони не матимуть їх, коли переможуть на виборах і почнуть керувати державою [8, с. 141, с.143].

Втім є очевидна політична альтернатива. Маємо на увазі, позицію, українського вченого Ю. Шведа, що раціонально діють ті політичні сили, партії, які за словами науковця, «серйозно ставлячись до принципу внутрішньопартійної демократії». І додає, «що внутрішньопартійна демократія заперечує принцип вождизму, вимагає внутрішнього порядку формування волі в організаційному апараті». Що це означає, по факту? Йде мова, що статут та програма політичної партії повинні спиратися на внутрішньопартійній демократії як засобу забезпечення демократичної та ефективних внутрішньопартійних зв'язків (вертикальних та горизонтальних, за типом утворення). Крім того, цілком правильним є думка Ю. Шведа, що взагалі утворення та діяльність партійних органів, визначення прав та обов'язків членів, правила щодо висунення кандидатів на політичні посади й питання фінансування - всі ці завдання й функції повинні бути врегульовані внутрішнім демократичним устроєм політичної партії [8, с. 146]. Якщо цього немає, політична партія відверто маніпулює своєю приналежністю в ідеологічному та організаційному аспекті до демократичних політичних інституцій і в майбутньому є готовою платформою для приходу до влади автократів чи навіть «демократичних популістів». Останні, як ми вважаємо є сучасною політичною та партійною тенденцією не лише в Україні, але й в країнах Об'єднаної Європи, де зараз євроскептецизм виходить в політичні пріоритети громадської дуки чим демократичні ідеали, які втрачають легітимну підтримку.

Цікавим є позиція вченого А. Ліндсея, який в своїй роботі «The Modern Democratic State» (1943 р.) розмірковував: «щоб встояти демократія повинна буде використовувати і пристосовувати до справи будь і всіляке вміння, знання і керівництво, яке тільки зможе надаватися в її розпорядженні. Без знання і вміння, далекоглядності і керівництва неможливо утримувати цей складний і взаємозалежний світ, в якому ми живемо. Будь-яке зведення в культ некомпетентності здатне лише привести до катастрофи» [11].

Якщо ми говоримо про своєрідні раціональні вимоги до сприяння внутрішньопартійній демократії, вочевидь треба говорити, що партійні структури повинні мати можливість самостійно ухвалювати рішення без домінуючого впливу

вищого рівня, але за його ініціативи у управлінському та організаційному розвитку політичної партії. Ми волиємо погодитись із політологічною тезою вченого Ю. Шведа, про те, що проблема реалізації внутріпартійної демократії в Україні полягає переважно у тому, що наявна внутрішня організація партій не досить розвинена. Крім того, на його думку, політична воля національних керівних кадрів партій надто слабка для того, щоб сприяти формуванню внутріпартійної волі або просто схвалювати його, особливо у тих випадках, коли йдеться про інтереси, особи, кандидатури та посади. Для нижчих партійних структур з такої манери поведінки виникає дистанція до власної партії, бо за подібного зменшення самостійності не можуть з'явитися ані ентузіазм, ані мотивація, ані консенсус [8, с. 145]. Відповідно, перебування в лавах політичної сили перетворюються на «рутину», до виконання якої людина не має ні ініціативи ні волі, ні бажання вносити свій інтелектуальний внесок над популяризацію ідеалів партії серед громадян та соціалізацію їх в партійне політичне бачення сьогодення. Як цілком гіпотетичні результати, можна очікувати, що партійне керівництво без ініціативності та професійного реалізації партійної стратегії в рамках горизонтальних партійних зв'язків

не гарантувати ухвалення рішень в розумному часовому відрізку, а самі ці рішення будуть лише символічно як виражати, так і підтверджувати відсутність існуючого в партії консенсусу з приводу засадничих положень, які хвилюють виборців політичної партії. На сам кінець, гострою для процесу українського партійного філогенезу, проблемою є наявність суперечливих думок і переконань, що переростають у відверту боротьбу фракцій в середині політичної партії, адже в своїй природі мають небезпечний і деструктивний «управлінський пострадянський ген», коли є правильне рішення «партії», «її лідера», а решта позицій, мають виходити саме з алгоритмів рішення партійного лідера (-ів). На сьогодні збереження подібного способу «ухвалення рішень» в партії є найгіршою інституційною практикою, яку можна припустити, і в результаті може привести лише до повної дискредитації політичної партії.

Разом з тим, варто не забувати, що починаючи з 1922 по 1991 року домінуючою позицією, що вкорінювалась в громадську думку тоді ще радянської України керуючої ролі єдиної комуністичної політичної партії, яка не допускала жодної до політичної альтернативи. А з організаційної точки зору, на місцях допускала лише реалізацію виконавчих функцій, а не керуючих. Сьогодні ж функціонування та розвиток посткомуністичного суспільства в Україні характеризується ліквідацією монополії однієї партії на владу, виникненням і становленням багатопартійності, яка є важливою ознакою демократичної правової держави. Саме через політичні партії, суспільно-політичні рухи, різні громадські об'єднання, волонтерські спільноти до активної державотворчої діяльності мають залучатися широкі верстви населення, реалізовуватись і захищатись політичні та економічні інтереси різних суспільних верств в Україні [7]. Очевидно треба говорити про адаптовану до українських реалій соціальну модель взаємодії, одними із ініціаторів яких можуть і мають стати українські політичні партії новітньої організаційної будови, яка передбачатиме, що широку автономію горизонтальних внутрішньопартійних зв'язків в межах кількох дихотомічних впливів: політичної стратегії партії, політичного порядку денного і характеру інституційної реакції на неї; високої професіоналізації партійних кадрів, що віддані ідеології партії та її інституційній спроможності до змін в країні.

З приводу саме соціальної взаємодії в українському інтелектуальному дискурсі примітно виділяється думка вченого, політолога – Тараса Плахтія, який komponує свою точку зору з одного боку позитивними рисами української ментальності, з іншого боку їх ціннісними протилежностями.

Згідно досліджень, вітчизняного політолога, було виявлено, що найбільш характерними позитивними рисами ментальності українців є висока інтуїція та

чуттєвість як її основа, образність і вроджена релігійність [4]. Варто відзначити, що в сучасному світі, в світі гібридних політичних режимів, «фейкових» політиків, амбівалентних політичних партій подібні риси суспільства часто можуть стати об'єкту політтехнологічного впливу напередодні виборчого процесу чи навіть після нього для досягнення владних і контр владними елітами своїх егоїстичних цілей. В українській політичних реаліях, ці риси можуть факторами як успішної політичної участі громадян в політиці, згадаймо неймовірних громадянський поступ по всій Україні під час «Революції Гідності», так і чинниками політико-світоглядного самообману, коли в контексті протесних дій на аванс сцену виходять одіозні невідомі партії та лідери, які «зачаровують» своєю харизмою та «програмою», але за якими в реальності не має фундаментальної політичної, фінансової, ціннісної підтримки.

Характерною негативною рисою є "надлишкове гетьманство", що позначається прислів'ям: "Де два українці – там три гетьмани". Вона, на думку українського політолога Т. Плахтія, свідчить про «українську патологічну нездатність домовлятися, діяти колективно, високу схильність до індивідуалізму та відкидання всякого авторитету» [4]. Певна річ, adeptів цієї думки, яка тимчасово має місце бути, в Україні і за її межами знайдеться чимало. Водночас, варто застерегти скептиків націєтворчого процесу, досвід свідомих громадянських протестів – «наприклад «Революція на граніті» та «Революція Гідності» - це одні з найбільш показових аспектів, що українське суспільство, точніше його пені мобільні верстви – готові відстоювати спільно свої права та свободи.

Окремими чином ряд науковців, в тому числі, вже зазначений Т. Плахтій до т.з.в. «негативних рис української ментальності» відносить - "хатаскрайність", яка виявляється у відчуженому ставленні до зовнішнього світу, намаганні самозануритися у власний внутрішній світ, аж до спроб побудови гармонійного мікросвіту на власному подвір'ї з метою ізолюватися він несприятливої зовнішньої реальності та суспільних подій [4]. Щодо кореляції цього виводу науковця із тематикою нашого наукового дослідження варто відзначити наступне. Якщо критично проаналізувати, для прикладу, лише передвиборчі програми, бачення (див. «марення»), політичних партій щодо інтеграційного поступу України, її політичного майбутнього к держави за їх «доступу» до влади та фінансових ресурсів складається враження, що скомпоновані ці програми політичними організаціями з паралельного всесвіту, де в Україні вже немає ні корупційного фактору, ні дискредитаційних умов для виживання громадянського суспільства і саме воно завше демонструє свої активістські позиції.

На нашу думку, всі наведені «негативні риси» українців, можна адаптувати і до організаційного процесу партійної розбудови в Україні. Особливо ці акценти актуальні, якщо проаналізувати численні конфлікти в середині партій між їх керівництвом та регіональними активістами, щодо впровадження тактики та стратегії партії, односторонньої (зі сторони керівництва) партійної реакції на загальнодержавні виклики, конфліктів щодо практичного втілення зобов'язань рядових партійців та керівників правилам та «догмам» партійних статутів.

Політолог Т. Плахтій, зауважує, що надзвичайно важливу роль відіграють прийняті правила та ролі у громадських організаціях та партіях, які запропоновано їх учасникам у статутах. Очевидно, що конструкція ієрархії з розподілом ролей у ній, який закріплено у шаблоні статутів чи не на законодавчому рівні, буде приводити до стійкого повторення процесів утворення, подрібнення і деградації політичних партій та ГО, які ми спостерігаємо вже протягом багатьох років. За його словами, мова йде про конструювання будови і, відповідно, ролей та правил поведінки (гри) учасників ГО та партій, які б приводили до стійкого позитивного результату. Ним, у кінцевому рахунку, буде прийняття нової шкали цінностей, за якої на вершину виконавчих суспільних

ієрархій потраплятимуть ті, хто має найвищу кваліфікацію, інтелект, набір певних морально-етичних особистих якостей та найбільше робить для своїх співвітчизників [4].

Відповідно, оптимальною для українців моделлю соціальної взаємодії, дієвий механізм якої визначають характерні риси національної ментальності, є організація мережевого типу, яка функціонує у режимі атрактивної гри з певним набором правил і алгоритмів, наповнена живою ідеологією та структурована у малі групи для створення умов творчої реалізації учасників, кожен з яких має можливість приймати всі рішення особисто без делегування владних повноважень [4].

Якщо критично проаналізувати еволюцію організаційного комунікаційного розвитку політичних партій в Україні варто говорити про численні симптоми «унеможливлення внутрішньопартійного росту» (див. «розвитку»). До них, на нашу думку, слід віднести, по-перше, партійний непотизм та політико-партійний фаміліям,

Притаманні українцям риси та їх роль у визначенні оптимальної моделі соціальної взаємодії.

партійні виклики, субпідтримку соціально осередків один одним.

На сьогоднішній політичний момент, політичним партія в Україні для початку необхідно припинити системно саботувати своє функціональне призначення в політичній системі держави та переорієнтуватись в організаційному розвитку з політико-іміджевих проектів політиків до результативної політичної партії із сучасною внутрішньопартійною комунікацією.

Для цього, закликаємо політичні партії в своїх стратегічних планах розвитку врахувати такі акценти на: 1) організаційний розвиток політичної сили, що передбачає вийти із нав'язливої «електоральної зони комфорту»; 2) системне утвердження алгоритмів внутрішньопартійної демократії; 3) професіоналізацію партійного активу та керівництва регіональних партійних осередків із врахуванням можливостей їх партійної переорієнтації; 4) сприянні збільшенню точок біфуркації горизонтальних та вертикальних партійних зв'язків з одночасним відходом від ризику ставки на розвиток одного з типів внутрішньопартійної комунікації аби уникнути маркузівської «одновимірності». А для цього треба відмовитись від пост виборчої електоральної риторики та уможливити політичну трансформацію політичної партії «закритого акціонерного типу», де все вирішує партійне керівництво та фінансові-промислові групи до партійних об'єднань, що функціонують, як один із ефективних соціальних ліфтів.

Список використаної літератури:

1. Вебер М. Политика как призвание и профессия [Электронный ресурс] / М. Вебер. — Режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/vebizbr/08.php ; Вебер М. Политика как призвание и профессия [Elektronnyy resurs] / М. Вебер. — Rezhim dostupa : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/vebizbr/08.php

2. Дюверже М. Политические партии / М. Дюверже; пер. с франц. Л. А. Зиминной. — Москва : Академический Проект, 2000. — 538 с. ; Dyuverzhe M. Politicheskie partii / M. Dyuverzhe; per. s frants. L. A. Ziminoy. — Moskva : Akademicheskij Proekt, 2000. — 538 s.
3. Майданюк Є. Історія та теорія політичних партій [Електронний ресурс] / Є. Майданюк, Н. Чорна. — Режим доступу : http://www.rusnauka.com/35_OINBG_2012/Politologia/8_122814.doc.htm ; Maidaniuk Ye. Istoriiia ta teoriia politychnykh partii [Elektronnyi resurs] / Ye. Maidaniuk, N. Chorna. — Rezhym dostupu : http://www.rusnauka.com/35_OINBG_2012/Politologia/8_122814.doc.htm
4. Плахтій Т. Оптимальна модель суспільної взаємодії: українська версія [Електронний ресурс] / Т. Плахтій / Українська правда. — Режим доступу : <http://www.pravda.com.ua/columns/2010/06/2/5095836> ; Plakhtii T. Optymalna model suspilnoi vzaiemodii: ukrainska versiia [Elektronnyi resurs] / T. Plakhtii / Ukrainska pravda. — Rezhym dostupu : <http://www.pravda.com.ua/columns/2010/06/2/5095836>
5. Тимченко М. Особливості політичної взаємодії груп інтересів у внутрішньопартійних комунікаційних процесах / М. М. Тимченко // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Філософія. Соціологія. Політологія. - 2015. - № 5. - С. 117-125 ; Tymchenko M. Osoblyvosti politychnoi vzaiemodii hrup interesiv u vnutrishnopartiinykh komunikatsiinykh protsesakh / M. M. Tymchenko // Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Seriiia : Filosofiia. Sotsiolohiia. Politolohiia. - 2015. - № 5. - S. 117-125.
6. Тома Ю. Коммуникативное поле политических партий: региональный аспект / Ю.Тома // Актуальные проблемы современной науки и образования : сб. науч. тр. аспирантов и соискателей. - Ростов н/Д. : Изд-во ЮФУ, 2010. - С. 35-41 ; Toma Yu. Kommunikativnoe pole politicheskikh partiy: regionalnyy aspekt / Yu.Toma // Aktualnye problemy sovremennoy nauki i obrazovaniya : sb. nauch. tr. aspirantov i soiskateley. - Rostov n/D. : Izd-vo YuFU, 2010. - S. 35-41.
7. Шведа Ю. Розвиток теорії партій та партійних систем в Україні / Ю. Шведа // Політична наука в Україні: стан і перспективи : матер. всеукр. наук. конф., м. Львів, 10-11 трав. 2007 р. – Львів : ЦПД, 2008. – С. 50-55 ; Shveda Yu. Rozvytok teorii partii ta partiinykh system v Ukraini / Yu. Shveda // Politychna nauka v Ukraini: stan i perspektyvy : mater. vseukr. nauk. konf., m. Lviv, 10-11 trav. 2007 r. – Lviv : TsPD, 2008. – S. 50-55.
8. Шведа Ю. Теорія політичних партій і партійних систем : навч. посіб. / Ю. Шведа. – Львів : Тріада плюс, 2004. - 528 с. ; Shveda Yu. Teoriia politychnykh partii i partiinykh system : navch. posib. / Yu. Shveda. – Lviv : Triada plus, 2004. - 528 s.
9. Шиманова О. Виборчі списки як індикатор внутрішньопартійної комунікації (на прикладі виборчої кампанії 2006 р.) / О. Шиманова // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. - 2009. - Вип. 21. - С. 180-184 ; Shymanova O. Vyorchi spysky yak indykator vnutrishnopartiinoi komunikatsii (na prykladі vyborchoi kampanii 2006 r.) / O. Shymanova // Ukrainska natsionalna ideia: realii ta perspektyvy rozvytku. - 2009. - Vyp. 21. - S. 180-184
10. Шляхтич Р. П. Протистояння ОУН(Б), УПА та радянської влади на території Західної України у повоєнний час (1945 Ц сер. 1950-х рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : спец. 07.00.01 / Роман Петрович Шляхтич; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – Київ , 2011. - 20 с. ; Shliakhtych R. P. Protystoiannia OUN(B), UPA ta radianskoі vlady na terytorii Zakhidnoi Ukrainy u povoiennyi chas (1945 Ts ser. 1950-kh rr.) : avtoref. dys. ... kand. ist. nauk : spets. 07.00.01 / Roman Petrovych Shliakhtych; Nats. un-t «Kyievo-Mohylianska akademiia». – Kyiv , 2011. - 20 c.
11. Lindsay A. The Modern Democratic State / A. Lindsay. - London ; New York : Oxford University Press, 1962. - 286 p.

Стаття надійшла до редакції 10.12.2016 р.

К. Odarchenko

THEORETICAL AND PRACTICAL DIMENSIONS OF INTERNAL COMMUNICATIONS AGAINST SOCIAL INTERACTION MODELS IN UKRAINE

The article deals with theoretical and practical dimension of internal communications on a background of social interaction model in Ukraine. In addition, the article provides a theoretical overview of the specific organizational development of political parties by Weber.

Established that the specific organizational structure of the parties are: firstly, that her organization needs most adequately reflect the structure as potential voters and those segments of society that the party is trying to win over during the election campaign; secondly, that the organization should ensure decision-making, and that in a reasonable period of time; thirdly, the inner decision-making process should make possible the rapid adoption of unambiguous responsible decision that will be an expression and confirmation of the existing parties in consensus on the fundamental provisions of concern to voters. fourthly, that the changes in the party organization should occur in the context of changes taking place in an environment party.

Determined that the optimum for Ukrainian model of social interaction, is an organization of network type, which operates in a mode atraktyv game with a certain set of rules and algorithms, filled with lively ideology and structured in small groups to create conditions for creative implementation participants, each of whom has the ability to take all decision personally, without delegating powers.

Keywords: *inner communication, internal democracy, the organizational structure.*

УДК 321.64(519.3)"1991/2016"

І.Ю. Осадчук

ПОЛІТИЧНИЙ РЕЖИМ ПІВНІЧНОЇ КОРЕЇ (1991–2016): ТОТАЛІТАРИЗМ ЧИ ПОСТТОТАЛІТАРИЗМ?

Визначено основні поняття для позначення сучасних тоталітарних режимів. Проаналізовано політичний режим Північної Кореї у 1991–2016 рр. Встановлено, що сучасний політичний режим КНДР, в якому діє офіційна ідеологія; існує розкол між двома окремими центрами в партії (обмежений плюралізм); немає повної монополії на всі сфери ЗМІ; поліцейський контроль і терор не є «всеохопними», проте їхня роль в політичній системі КНДР залишається вагомюю; відбувається поступова ерозія/руйнування централізованої планової економіки держави, що, сприяло формуванню тіньової приватної економіки; провідну роль у політиці та розподілі ресурсів відіграють військові, не є класичним тоталітаризмом. Сучасний політичний режим Північної Кореї визначено як посттоталітаризм.

Ключові слова: *політичний режим, тоталітаризм, ерозійний тоталітаризм, посттоталітаризм, авторитаризм, Північна Корея.*

Політична система Північної Кореї залишається однією з найбільш закритих політичних систем світу. В українській політичній науці політичний режим КНДР, особливо, на сучасному етапі його розвитку, є недостатньо дослідженим. В цьому контексті можемо відзначити аналіз політичного режиму Північної Кореї В. Литвином в контексті інституційних та процесуальних вимірів аналізу політичних режимів сучасних країн світу [7, с. 273–277]. Серед російських дослідників ґрунтовний аналіз політичного